

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 28. februarja 2013 *

„Preveritev sodbe T-234/11 P — Ničnostna tožba — Dopustnost — Rok za vložitev tožbe — Rok, ki ni določen z določbo prava Unije — Pojem ‚razumen rok‘ — Razlaga — Obveznost sodišča Unije, da upošteva okoliščine vsake posamezne zadeve — Pravica do učinkovitega pravnega sredstva — Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah — Poseg v doslednost prava Unije“

V zadevi C-334/12 RX-II,

zaradi preveritve – na podlagi člena 256(2), drugi pododstavek, PDEU – sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 19. junija 2012 v zadevi Arango Jaramillo in drugi proti EIB (T-234/11 P), izdane v postopku

Oscar Orlando Arango Jaramillo, stanujoč v Luxembourg (Luksemburg),

María Esther Badiola, stanujoča v Luxembourg,

Marcella Bellucci, stanujoča v Luxembourg,

Stefan Bidiuc, stanujoč v Grevenmachru (Luksemburg),

Raffaella Calvi, stanujoča v Schuttrangeu (Luksemburg),

Maria José Cerrato, stanujoča v Luxembourg,

Sara Confortola, stanujoča v Veroni (Italija),

Carlos D’Anglade, stanujoč v Luxembourg,

Nuno da Fonseca Pestana Ascenso Pires, stanujoč v Luxembourg,

Andrew Davie, stanujoč v Medernachu (Luksemburg),

Marta de Sousa e Costa Correia, stanujoča v Itzigu (Luksemburg),

Nausica Di Rienzo, stanujoča v Luxembourg,

José Manuel Fernandez Riveiro, stanujoč v Sandweilerju (Luksemburg),

Eric Gällstad, stanujoč v Rameldangeu (Luksemburg),

Andres Gavira Etzel, stanujoč v Luxembourg,

* Jezik postopka: francoščina.

Igor Greindl, stanujoč v Canachu (Luksemburg),
José Doramas Jorge Calderón, stanujoč v Luxembourggu,
Monica Lledó Moreno, stanujoča v Sandweilerju,
Antonio Lorenzo Ucha, stanujoč v Luxembourggu,
Juan Antonio Magaña-Campos, stanujoč v Luxembourggu,
Petia Manolova, stanujoča v Bereldangeu (Luksemburg),
Ferran Minguella Minguella, stanujoč v Gonderangeu (Luksemburg),
Barbara Mulder-Bahovec, stanujoča v Luxembourggu,
István Papp, stanujoč v Luxembourggu,
Stephen Richards, stanujoč v Blaschettu (Luksemburg),
Lourdes Rodriguez Castellanos, stanujoča v Sandweilerju,
Daniela Sacchi, stanujoča v Mondorf-les-Bainsu (Luksemburg),
Maria Teresa Sousa Coutinho da Silveira Ramos, stanujoča v Almargem do Bispu (Portugalska),
Isabelle Stoffel, stanujoča v Mondorf-les-Bainsu,
Fernando Torija, stanujoč v Luxembourggu,
María del Pilar Vargas Casasola, stanujoča v Luxembourggu,
Carolina Vento Sánchez, stanujoča v Luxembourggu,
Pé Verhoeven, stanujoč v Bruslju (Belgija),
Sabina Zajc, stanujoča v Conternu (Luksemburg),
Peter Zajc, stanujoč v Conternu,

proti

Evropski investicijski banki (EIB),

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen (poročevalec), predsednik senata, J. Malenovský, U. Løhmus, M. Safjan, sodniki,
in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za O. Aranga Jaramilla in 34 drugih uslužbencev Evropske investicijske banke (EIB) B. Cortese, odvetnik,
- za Evropsko investicijsko banko C. Gómez de la Cruz in T. Gilliams, agenta,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, agent,
- za Evropsko komisijo J. Currall, H. Kraemer in D. Martin, agenti,

na podlagi členov 62a in 62b, prvi odstavki, Statuta Sodišča Evropske unije,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predmet tega postopka je preveritev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije (pritožbeni senat) z dne 19. junija 2012 v zadevi Arango Jaramillo in drugi proti EIB (T-234/11 P, v nadaljevanju: sodba z dne 19. junija 2012), s katero je zavrnilo pritožbo O. Aranga Jaramilla in 34 drugih uslužbencev Evropske investicijske banke (EIB) (v nadaljevanju: skupaj: zadevni uslužbenci) zoper sklep Sodišča za uslužbenca Evropske unije z dne 4. februarja 2011 v zadevi Arango Jaramillo in drugi proti EIB (F-34/10, v nadaljevanju: sklep z dne 4. februarja 2011), s katerim je bila njihova tožba za razglasitev ničnosti njihovih plačilnih listov za februar 2010 v delu, v katerem se z njimi udejanjajo odločitve EIB o povečanju njihovih pokojninskih prispevkov, na eni strani, in za naložitev plačila odškodnine EIB na drugi strani zaradi prepozne vložitve zavržena kot nedopustna.
- 2 Preveritev se nanaša na vprašanje, ali sodba z dne 19. junija 2012 posega v enotnost ali doslednost prava Unije, ker je Splošno sodišče Evropske unije kot pritožbeno sodišče v tej sodbi pojem „razumen rok“ v zvezi z ničnostno tožbo, ki so jo vložili uslužbenci EIB zoper akt te institucije, ki posega v njihov položaj, razlagalo kot rok, katerega prekoračitev samodejno povzroči nepravčasnost in zato nedopustnost tožbe, ne da bi bilo treba sodišču Unije upoštevati posebne okoliščine posamezne zadeve, in ali taka razlaga navedenega pojma posega v pravico do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

Pravni okvir

Kadrovski predpisi za uradnike Evropske unije

- 3 Člen 91 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije, ki so bili sprejeti z Uredbo Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL L 56, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 723/2004 z dne 22. marca 2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 2, str. 130, v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), določa:

„1. Sodišče [Evropske unije] je pristojno za vse spore med Skupnostmi in katero koli osebo, za katero veljajo ti kadrovski predpisi, v zvezi z zakonitostjo akta, ki ima negativne posledice za to osebo v smislu člena 90(2). [...]

2. Pritožba [Tožba] na Sodišče [Evropske unije] je mogoča le, če:

- je bila najprej vložena pritožba pri organu za imenovanja na podlagi člena 90(2) v roku, določenem v istem členu, in
- je bila pritožba zavrnjena z izrecno odločitvijo ali z molkom organa.

3. Pritožbe [Tožbo] na podlagi odstavka 2 je treba vložiti v treh mesecih. [...]“

- 4 V skladu s členom 100(3) Poslovnika Sodišča za uslužbence se navedeni trimesečni rok zaradi oddaljenosti podaljša za enkratno obdobje desetih dni.

Pravilnik za uslužbence EIB

- 5 Upravni odbor EIB je 20. aprila 1960 sprejel pravilnik za uslužbence EIB, ki je bil nato večkrat spremenjen. Člen 41 tega pravilnika, ki se nanaša na pravna sredstva, določa pristojnost sodišč Unije za obravnavanje tožb v zvezi s spori med EIB in njenimi uslužbenci, ne da bi določal roke, v katerih je treba te tožbe vložiti.

Dejansko stanje zadeve, ki je predmet preveritve

Dejansko stanje spora

- 6 Zadevni uslužbenci so osebje EIB.
- 7 Plačilni listi uslužbencev EIB se od 1. januarja 2007 ne izdajajo več v tradicionalni papirnati obliki, temveč na elektronskem nosilcu. Od tedaj so vsak mesec vneseni v informacijski sistem EIB „Peoplesoft“ in jih lahko tako s svojega službenega računalnika pregleduje vsak uslužbenec.
- 8 V soboto, 13. februarja 2010, so bili v informacijski sistem „Peoplesoft“ vneseni plačilni listi za februar 2010. Glede na liste za januar 2010 so izkazovali povečanje pokojninskih prispevkov, to pa je bila posledica odločitev EIB, sprejetih v okviru reforme pokojninskega sistema njenih uslužbencev.

Sklep z dne 4. februarja 2011

- 9 Kot je razvidno iz točk 15 in 16 sklepa z dne 4. februarja 2011, je Sodišče za uslužbence ob upoštevanju, prvič, dejstva, da so se zadevni uslužbenci z vsebino svojih plačilnih listov za februar seznanili šele v ponedeljek, 15. februarja 2010, in drugič, desetdnevnega roka zaradi oddaljenosti, ugotovilo, da je tem uslužbencem rok za vložitev tožbe potekel v torek, 25. maja 2010.
- 10 Iz točke 17 navedenega sklepa pa je razvidno, da je tožba zadevnih uslužbencev v sodno tajništvo Sodišča za uslužbence po elektronski pošti prispela šele v noči s torka 25. maja na sredo 26. maja 2010, natančneje 26. maja 2010 ob 00.00.
- 11 Zadevni uslužbenci so s to tožbo predlagali, naj se razglasi ničnost njihovih plačilnih listov za februar 2010 in naj se EIB naloži plačilo simboličnega eura iz naslova povrnitve njihove nepremoženjske škode.
- 12 EIB je z ločeno vlogo, naslovljeno na sodno tajništvo Sodišča za uslužbence, na podlagi člena 78 Poslovnika tega sodišča predlagala, naj to odloči o dopustnosti tožbe brez vsebinskega odločanja o zadevi.

- 13 Navedeno sodišče je s sklepom z dne 4. februarja 2011 tožbo kot nedopustno zavrglo. V bistvu je presodilo, da je bila tožba zadevnih uslužbencev, ki je v elektronski obliki prispela v sodno tajništvo Sodišča za uslužbence 26. maja 2010 ob 00.00, prepozna in zato nedopustna, ker se je rok za vložitev iztekel 25. maja 2010. Zavrnilo je trditve navedenih uslužbencev, ki so se nanašale na poseg v njihovo pravico do učinkovitega pravnega sredstva in na obstoj nepredvidljivih okoliščin ali višje sile.

Sodba z dne 19. junija 2012

- 14 Splošno sodišče Evropske unije je s sodbom z dne 19. junija 2012 zavrnilo pritožbo, ki so jo vložili zadevni uslužbenci, in tako potrdilo sklep z dne 4. februarja 2011.
- 15 Prvič, navedeno sodišče je v točkah od 22 do 25 sodbe z dne 19. junija 2012 v bistvu opozorilo na sodno prakso, v skladu s katero mora biti, če ni nobene določbe, ki bi predpisovala rok za vložitev tožbe v sporih med EIB in njenimi uslužbenci, taka tožba vložena v „razumnem roku“, ki ga je treba presoditi na podlagi okoliščin obravnavane zadeve. Potem ko je v točki 26 te sodbe ugotovilo, da je trimesečni rok iz člena 91(3) Kadrovskih predpisov za spore med institucijami, uradi in agencijami Unije ter njihovimi uradniki in uslužbenci „upoštevna referenca“, saj so ti spori po naravi podobni sporom med EIB in njenimi uslužbenci glede njenih aktov, ki posegajo v položaj teh uslužbencev in katerih razglasitev ničnosti predlagajo, je v točki 27 navedene sodbe na podlagi nekaterih svojih prejšnjih sodb presodilo, da je treba trimesečni rok „načeloma“ šteti za razumen.
- 16 V točki 27 sodbe z dne 19. junija 2012 je Splošno sodišče Evropske unije iz tega sklepalo „*a contrario* [...]“, da je treba za vsako tožbo uslužbenca EIB, vloženo po izteku trimesečnega roka, podaljšanega za deset dni zaradi oddaljenosti, načeloma šteti, da je vložena v roku, ki ni razumen“. Dodalo je, da je taka razlaga *a contrario* dopustna, „ker samo toga uporaba procesnih pravil, ki določajo prekluzivni rok, omogoča izpolnjevanje zahtev po pravni varnosti in po nujni preprečitvi vsakršne diskriminacije ali vsakršnega arbitrarnega obravnavanja pri izvajanju sodne oblasti“.
- 17 Drugič, Splošno sodišče Evropske unije je v točki 30 navedene sodbe zavrnilo trditve zadevnih uslužbencev, da je Sodišče za uslužbence uporabo načela spoštovanja razumnega roka, ki je po naravi prilagodljiv in predmet konkretnega tehtanja zadevnih interesov, nadomestilo s togim in splošnim spoštovanjem trimesečnega roka. Zlasti je menilo, da se je Sodišče za uslužbence omejilo na uporabo „pravnega pravila [...], ki jasno in natančno izhaja iz razlage *a contrario* sodne prakse [Splošnega sodišča Evropske unije, navedene v točki 27 sodbe z dne 19. junija 2012]“, to je pravila, pri katerem se posebej uporablja načelo spoštovanja razumnega roka v sporih med EIB in njenimi uslužbenci, ki so precej podobni sporom med Unijo ter njenimi uradniki in uslužbenci. Splošno sodišče Evropske unije je dodalo, da „navedeno pravilo, ki se opira na splošno predpostavko, da trimesečni rok načeloma zadostuje za to, da lahko uslužbenci EIB presodijo zakonitost njenih aktov, ki posegajo v njihov položaj, in po potrebi pripravijo svoje tožbe, sodišču Unije, ki ga mora uporabiti, ne nalaga, da upošteva okoliščine posameznega primera, in zlasti ne, da konkretno tehta zadevne interese“.
- 18 Splošno sodišče Evropske unije se v točkah od 33 do 35 sodbe z dne 19. junija 2012 na to razlogovanje v zvezi z določitvijo roka za vložitev tožbe sklicuje za izključitev upoštevanja domnevnega izpada električne energije, ki naj bi povzročil zamudo pri pošiljanju tožbe, in zatrevane okoliščine, da EIB ni izpolnila obveznosti glede določitve natančnih rokov za vložitev tožb, ter nekaterih drugih posebnih okoliščin obravnavane zadeve, na katere se sklicujejo zadevni uslužbenci.
- 19 Splošno sodišče Evropske unije je v točkah 42 in 43 navedene sodbe prav tako zavrnilo trditve zadevnih uslužbencev, ki se je nanašala na kršitev načela sorazmernosti in pravice do učinkovitega sodnega varstva.

- 20 Nazadnje, navedeno sodišče je v točkah od 51 do 58 sodbe z dne 19. junija 2012 zavrnilo pritožbeni razlog zadevnih uslužbencev, ki se je nanašal na to, da Sodišče za uslužbence okoliščin, zaradi katerih je bila njihova tožba vložena prepozno, ni opredelilo kot nepredvidljive okoliščine ali višjo silo. V točkah od 59 do 66 iste sodbe je prav tako zavrnilo pritožbeni razlog navedenih uslužbencev, ki se je nanašal na izkrivljanje dokazov o obstoju nepredvidljivih okoliščin ali višje sile.

Postopek pred Sodiščem

- 21 Po predlogu prvega generalnega pravobranilca, da se sodba z dne 19. junija 2012 preveri, je posebni senat iz člena 123b Poslovnika Sodišča v različici, ki je veljala na dan tega predloga, z odločbo z dne 12. julija 2012 v zadevi Preveritev Arango Jaramillo in drugi proti EIB (C-334/12 RX) ugotovil, da je treba to sodbo preveriti, da bi se ugotovilo, ali posega v enotnost ali doslednost prava Unije.
- 22 Glede predmeta preverjanja sta bila v navedeni odločbi z dne 12. julija 2012 opredeljena natančnejša razloga, ki upravičujeta preverjanje. Prvič, ugotoviti je treba, ali je Splošno sodišče Evropske unije s tem, da je tako kot Sodišče za uslužbence menilo, da sodišče Unije pri presoji razumnosti roka, v katerem so uslužbenci EIB vložili ničnostno tožbo zoper njen akt, ki posega v njihov položaj, ni dolžno upoštevati posebnih okoliščin posameznega primera, uporabilo razlago, ki je skladna s sodno prakso Sodišča, po kateri je treba razumnost roka, ki ni določen v primarnem pravu ali sekundarni zakonodaji Unije, presojati glede na okoliščine posamezne zadeve.
- 23 Drugič, ugotoviti je treba, ali je razlaga Splošnega sodišča Evropske unije, po kateri je prekoračitvi roka za vložitev tožbe, ki ni določen v primarnem pravu ali sekundarni zakonodaji Unije, pripisan učinek prekluzije, taka, da posega v pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot je določena v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- 24 Če bi bilo treba ugotoviti, da je bilo v sodbi z dne 19. junija 2012 napačno uporabljeno pravo, bi bilo treba preučiti, ali ta sodba posega v enotnost ali doslednost prava Unije, in če je tako, koliko.

Vprašanja, ki so predmet preverjanja

- 25 Najprej je treba ugotoviti, da z nobeno določbo prava Unije ni predpisan rok, v katerem mora uslužbenec EIB vložiti ničnostno tožbo zoper njen akt, ki posega v njegov položaj.
- 26 Poleg tega je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče Evropske unije v sodbi z dne 19. junija 2012, potem ko je v točkah od 22 do 25 te sodbe opozorilo, da je treba pri vprašanju, ali je bila ničnostna tožba vložena v „razumnem roku“, upoštevati vse okoliščine obravnavane zadeve, tožbo zadevnih uslužbencev razglasilo za nedopustno, ker je bila vložena prepozno, ne da bi upoštevalo okoliščine obravnavane zadeve.
- 27 Navedeno sodišče s tako odločitvijo ni upoštevalo sodne prakse Sodišča v zvezi s pojmom „razumen rok“, na katero se sicer sklicuje v točki 25 sodbe z dne 19. junija 2012.
- 28 Iz navedene sodne prakse namreč izhaja, da je treba „razumnost“ roka, ki ga ima institucija za sprejetje zadevnega akta, kadar trajanje postopka z določbo prava Unije ni določeno, presojati na podlagi vseh okoliščin posamezne zadeve, zlasti glede na interese strank v sporu, zapletenost zadeve in ravnanje zadevnih strank (glej v tem smislu sodbo z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 187).

- 29 Sodišče je v točki 192 navedene sodbe pojasnilo, da razumnosti roka ni mogoče opredeliti s sklicevanjem na abstraktno določeno natančno zgornjo mejo, ampak jo je treba v vsaki posamezni zadevi presoditi na podlagi okoliščin zadeve.
- 30 To obveznost institucij in organov Unije, da v upravnih postopkih spoštujejo razumen rok, ki ga ni mogoče določiti s sklicevanjem na abstraktno določeno natančno zgornjo mejo, je Sodišče pozneje še potrdilo (glej zlasti sodbi z dne 30. novembra 2006 v zadevi Komisija proti Italiji, C-293/05, točka 25 in navedena sodna praksa, in z dne 7. aprila 2011 v zadevi Grčija proti Komisiji, C-321/09 P, neobjavljena v ZOdl., točki 33 in 34).
- 31 Taka razlaga pojma „razumen rok“ v nasprotju s trditvami EIB in Komisije v njihovih pisnih stališčih ne velja le takrat, kadar gre za vprašanje opredelitve razumnosti trajanja upravnega ali sodnega postopka, za katerega z določbo prava Unije ni predpisan zavezujoč rok.
- 32 Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da pristop iz sodne prakse, navedene v točkah od 28 do 30 te sodbe, prevlada tudi pri vprašanju, ki neposredno vpliva na dopustnost tožbe, in sicer vprašanju roka, v katerem mora zainteresirana oseba zadevno institucijo zaprositi za celotno besedilo akta, ki ni bil niti objavljen niti ji ni bil vročen, da bi se ustrezno seznanila z njim zaradi vložitve predloga za razglasitev njegove ničnosti (glej sklep z dne 10. novembra 2011 v zadevi Agapiou Joséphidès proti Komisiji in EACEA, C-626/10 P, točke 127, 128, 130 in 131). Nazadnje, Sodišče je v istem smislu dopustnost zahtevkov za povrnitev stroškov, nastalih pred sodiščem Unije, pogojevalo s spoštovanjem razumnega obdobja med razglasitvijo sodbe, s katero so bili stroški porazdeljeni, in zahtevkom za njihovo povrnitev pri drugi stranki v sporu (glej sklep z dne 21. junija 1979 v zadevi Diez proti Komisiji, 126/76 DEP, Recueil, str. 2131, točka 1).
- 33 Iz navedenega izhaja, da se sodna praksa Sodišča, navedena v točkah 28 in 30 te sodbe, res nanaša na vprašanje razumnosti trajanja upravnega postopka, kadar nobena določba prava Unije za vodenje takega postopka ne določa natančnega roka, vendar je treba pojem „razumen rok“ enako uporabiti tudi, kadar se nanaša na tožbo ali zahtevek, za vložitev katerih ni bil z nobeno določbo prava Unije predpisan rok. Sodišče Unije mora v obeh primerih upoštevati okoliščine obravnavane zadeve.
- 34 Tako razlago, ki zagotavlja dosledno uporabo pojma „razumen rok“, ki ga sodišče Unije uporablja v različnih položajih, je poleg tega sprejelo Splošno sodišče Evropske unije v svoji sodni praksi pred izdajo sodbe z dne 19. junija 2012.
- 35 Tako je Splošno sodišče Evropske unije v sklepu z dne 15. septembra 2010 v zadevi Marcuccio proti Komisiji (T-157/09 P), glede katerega je Sodišče ugotovilo, da ga ni treba preveriti (glej odločbo Sodišča z dne 27. oktobra 2010 v zadevi Preveritev Marcuccio proti Komisiji, C-478/10 RX), v točki 47 opozorilo, da mora biti odškodninski zahtevek, ki izhaja iz delovnega razmerja med uradnikom in institucijo, v kateri je zaposlen, če z veljavno zakonodajo ni določen rok za vložitev takega zahtevka, vložen v „razumnem roku“, ki se določi glede na okoliščine obravnavane zadeve.
- 36 Poleg tega je Splošno sodišče Evropske unije v sodbi z dne 6. marca 2001 v zadevi Dunnett in drugi proti EIB (T-192/99, ZOdl., str. II-813) šele po preučitvi okoliščin obravnavane zadeve v točki 58 ugotovilo, da „je treba na podlagi rokov, določenih v členih 90 in 91 kadrovske predpise ugotoviti, da so tožeče stranke tožbo vložile v razumnem roku“ (glej v zvezi s spori med Evropsko investicijsko banko (EIB) in njenimi uslužbenci sklep Splošnega sodišča z dne 11. decembra 2001 v zadevi Cerafogli in drugi proti EIB, T-20/01, RecFP, str. I-A-235 in II-1075, točka 63).
- 37 Enako je predsednik Splošnega sodišča v sklepu Splošnega sodišča z dne 6. decembra 2002 v zadevi D proti EIB (T-275/02 R, RecFP, str. I-A-259 in II-1295), potem ko je v točki 33 tega sklepa opozoril, da je treba trimesečni rok načeloma šteti za razumen rok za vložitev ničnostne tožbe zoper odločbo EIB, in v točki 38 istega sklepa ugotovil, da je bila v obravnavani zadevi tožba vložena pet mesecev po sprejetju izpodbijane odločbe, šele na podlagi preučitve, ki ga je pripeljala do ugotovitve v točki 39 tega

sklepa, da tožeča stranka ni navedla nobene posebne okoliščine, ki bi lahko upravičila prekoračitev tega trimesečnega roka in prevladala nad zahtevo po pravni varnosti, ugotovil, da je bila tožba vložena prepozno.

- 38 Pojasniti je treba, da razlaga pojma „razumen rok“, sprejeta v točkah 33 in 34 te sodbe, v nasprotju s trditvami EIB v pisnih stališčih ne pomeni, da bi bilo mogoče zakonitost aktov, ki jih sprejme ta organ, izpodbijati neomejeno dolgo, saj se uporaba tega pojma v skladu s sodno prakso Sodišča nanaša prav na preprečitev tega, da bi sodišče Unije preučevalo utemeljenost tožbe, vložene v roku, ki se šteje za nerazumen.
- 39 Sprejete razlage v nasprotju s trditvami EIB v pisnih stališčih ni mogoče ovreči niti s sodbo z dne 22. maja 1990 v zadevi Parlament proti Svetu (C-70/88, Recueil, str. I-2041), v kateri je Sodišče, čeprav Evropski parlament ni bil aktivno legitimiran za vložitev ničnostne tožbe na podlagi člena 173 Pogodbe EGS (postal člen 173 ES, ki je po spremembi postal člen 230 ES), potrdilo, da je dopustno, da ta institucija pri njem vloži tako ničnostno tožbo. V navedeni zadevi je namreč dvomesečni rok za vložitev tožbe, ki je določen v tem členu, nujno enako strogo zavezujoč tako za Parlament kot za druge institucije iz tega člena. V obravnavani zadevi, v kateri člen 41 pravilnika za uslužbence EIB ne določa roka za vložitev tožbe, ampak je v njem samo navedena pristojnost sodišča Unije za odločanje o sporih med EIB in njenimi uslužbenci, pa je bilo to sodišče, ker v navedenem pravilniku o tem ni nič določeno, zavezano uporabiti pojem razumnega roka. Tega pojma, ki predpostavlja, da se upoštevajo vse okoliščine obravnavane zadeve, torej ni mogoče razumeti kot poseben prekluzivni rok. Zato trimesečnega roka iz člena 91(3) Kadrovskih predpisov ni mogoče po analogiji uporabiti kot prekluzivni rok za uslužbence EIB, kadar ti vložijo ničnostno tožbo zoper njen akt, ki posega v njihov položaj.
- 40 Nazadnje, glede vprašanja, ali je Splošno sodišče Evropske unije s tem, da je prekoračitvi razumnega roka, ki ga imajo zadevni uslužbenci za vložitev tožbe, pripisalo učinek prekluzije, poseglo v pravico do učinkovitega pravnega sredstva, je treba ugotoviti, da je načelo učinkovitega sodnega varstva splošno načelo prava Unije, ki je danes izraženo v členu 47 Listine (glej sodbo z dne 8. decembra 2011 v zadevi KME Germany in drugi proti Komisiji, C-389/10 P, ZOdl., str. I-13125, točka 119 in navedena sodna praksa).
- 41 V zvezi s tem člen 47, prvi odstavek, Listine določa, da ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu. V skladu z drugim odstavkom tega člena ima vsakdo pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče.
- 42 Po pojasnilih k temu členu, ki jih je treba v skladu s členom 6(1), tretji pododstavek, PEU in členom 52(7) Listine upoštevati pri njeni razlagi, člen 47, prvi odstavek, Listine temelji na členu 13 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), drugi odstavek tega člena 47 pa ustreza členu 6(1) EKČP.
- 43 Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, ki se nanaša na razlago člena 6(1) EKČP, na katero se je treba sklicevati v skladu s členom 52(3) Listine, izhaja, da pravica dostopa do sodnega varstva ni absolutna. Za uresničevanje te pravice veljajo določene omejitve, zlasti glede pogojev za dopustnost tožbe. Čeprav morajo zainteresirane osebe pričakovati, da se bodo ta pravila uporabljala, njihova uporaba kljub temu posameznikom ne sme preprečiti, da uporabijo razpoložljivo pravno sredstvo (glej v tem smislu sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 6. decembra 2011 v zadevi Anastasakis proti Grčiji, pritožba št. 41959/08, še neobjavljena v *Recueil des arrêts et décisions*, točka 24).

- 44 V obravnavani zadevi, v kateri rok za vložitev tožbe uslužbencev EIB zoper akte, ki posegajo v njihov položaj, ni bil predhodno določen z določbo prava Unije niti omejen v skladu s členom 52(1) Listine, ni sporno, da so bili zadevni uslužbenci glede na sodno prakso Sodišča v zvezi z uporabo pojma „razumen rok“ upravičeni pričakovati, da bo Splošno sodišče Evropske unije pri presoji dopustnosti njihove tožbe le uporabilo to sodno prakso Sodišča, in ne, da se bo sklicevalo na vnaprej določen prekluzivni rok.
- 45 Zaradi takega izkrivljanja pojma razumnega roka zadevni uslužbenci niso mogli braniti svojih pravic, ki se nanašajo na njihove osebne prejemke, z učinkovitim pravnim sredstvom pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v členu 47 Listine.
- 46 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče Evropske unije napačno razlagalo pojem „razumen rok“, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točkah od 28 do 30 in 32 te sodbe, in je zato s tem, da je menilo, da je bilo treba v obravnavani zadevi uporabiti „pravno pravilo“, katerega dosledna uporaba pripelje do rešitve, ki je drugačna od rešitve, ki izhaja iz njegove sodne prakse, izkrivilo samo vsebino pojma razumnega roka.

Obstoj posega v enotnost ali doslednost prava Unije

- 47 Splošno sodišče Evropske unije je s tem, da je v sodbi z dne 19. junija 2012 presodilo, da je rok za vložitev tožbe, ki v primarnem pravu ali sekundarni zakonodaji Unije ni določen, kakršen je ta, ki se uporablja v primeru ničnostne tožbe, ki so jo vložili uslužbenci EIB zoper njen akt, ki posega v njihov položaj, trimesečni rok, katerega prekoračitev samodejno povzroči nepravčasnost tožbe in zato njeno nedopustnost, podalo razlago, ki ni skladna s sodno prakso Sodišča, po kateri je treba razumnost takega roka presojati na podlagi okoliščin vsake posamezne zadeve.
- 48 Zato je treba preučiti, ali sodba z dne 19. junija 2012 posega v enotnost ali doslednost prava Unije, in če je tako, koliko.
- 49 V zvezi s tem je treba upoštevati te štiri vidike.
- 50 Prvič, sodba z dne 19. junija 2012 je prva odločba Splošnega sodišča Evropske unije, s katero je zavrnilo pritožbo zoper sklep Sodišča za uslužbence, s katerim je bila ničnostna tožba, ki je bila vložena po izteku roka, zavržena kot nedopustna, ker je bila vložena prepozno, ne da bi se upoštevale vse okoliščine obravnavane zadeve. Zato lahko pomeni precedens za prihodnje zadeve (glej po analogiji sodbo z dne 17. decembra 2009 v zadevi Preveritev M proti EMEA, C-197/09 RX-II, ZOdl., str. I-12033, točka 62).
- 51 Drugič, Splošno sodišče Evropske unije glede pojma „razumen rok“ ni upoštevalo ustaljene sodne prakse Sodišča, kot je bilo poudarjeno zlasti v točkah od 28 do 30 in 32 te sodbe (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Preveritev M proti EMEA, točka 63).
- 52 Tretjič, napake Splošnega sodišča Evropske unije se nanašajo na procesni pojem, ki ne spada izključno v pravo javnih uslužbencev, ampak se uporablja ne glede na zadevno področje (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Preveritev M proti EMEA, točka 64).
- 53 Četrtrič in zadnjič, pojem „razumen rok“ in načelo učinkovitega sodnega varstva, ki ju je Splošno sodišče Evropske unije napačno uporabilo, imata pomembno mesto v pravnem redu Unije (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Preveritev M proti EMEA, točka 65). Natančneje, pravica do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem, ki je zagotovljena s členom 47 Listine, ima v skladu s členom 6 PEU enako pravno veljavnost kot določbe Pogodb.

- 54 Glede na te okoliščine, upoštevane skupaj, je treba ugotoviti, da sodba z dne 19. junija 2012 posega v doslednost prava Unije, ker je Splošno sodišče Evropske unije kot pritožbeno sodišče pojem „razumen rok“ razlagalo tako, da je bila tožba zadevnih uslužbencev zavržena kot nedopustna, ne da bi upoštevalo posebne okoliščine obravnavane zadeve.
- 55 V teh okoliščinah je treba še opredeliti posledice, ki nastanejo zaradi ugotovljenega posega v doslednost prava Unije.
- 56 Člen 62b, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije določa, da če Sodišče ugotovi, da odločitev Splošnega sodišča škoduje enotnosti ali doslednosti prava Unije, zadevo vrne v odločanje Splošnemu sodišču, ki je glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča. Ob vrnitvi zadeve lahko Sodišče navede, katere učinke odločitve Splošnega sodišča je treba šteti za dokončne za stranke v sporu. Izjemoma lahko Sodišče samo dokončno odloči, če ob upoštevanju ugotovitev preveritve rešitev spora izhaja iz ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem je Splošno sodišče utemeljilo svojo odločitev.
- 57 Torej Sodišče ne more le ugotoviti posega v doslednost ali enotnost prava Unije, ne da bi opredelilo posledice te ugotovitve za zadevni spor. V obravnavani zadevi je treba iz razloga, navedenega v točki 54 te sodbe, sodbo z dne 19. junija 2012 razveljaviti.
- 58 Ker je v obravnavani zadevi poseg v doslednost prava Unije posledica napačne razlage pojma „razumen rok“ in kršitve načela pravice do učinkovitega sodnega varstva, dokončna rešitev vprašanja dopustnosti tožbe zadevnih uslužbencev ne izhaja iz ugotovitev dejanskega stanja, na katerih temelji sodba z dne 19. junija 2012, in zato Sodišče ne more na podlagi člena 62b, prvi odstavek, tretji stavek, Statuta Sodišča samo dokončno odločiti o sporu.
- 59 Zato je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije, in ne, kot trdijo zadevni uslužbenci, Sodišču za uslužbence, da se glede na vse okoliščine zadeve presodi razumnost roka, v katerem so ti pri Sodišču za uslužbence vložili tožbo.

Stroški

- 60 Člen 195(6) Poslovnika Sodišča določa, da če je bila odločba Splošnega sodišča, ki je predmet preverjanja, sprejeta na podlagi člena 256(2) PDEU, Sodišče odloči o stroških.
- 61 Ker ni posebnih pravil, s katerimi bi bila urejena porazdelitev stroškov v postopku preveritve, je treba odločiti, da morajo zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča in stranke v postopku pred Splošnim sodiščem Evropske unije, ki so o vprašanjih, ki so bila predmet preverjanja, pri Sodišču vložili vloge in predložili pisna stališča, nositi svoje stroške tega postopka.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije (pritožbeni senat) z dne 19. junija 2012 v zadevi Arango Jaramillo in drugi proti EIB (T-234/11 P) posega v doslednost prava Unije, ker je Splošno sodišče kot pritožbeno sodišče pojem „razumen rok“ v okviru vložitve ničnostne tožbe uslužbencev Evropske investicijske banke (EIB) zoper njen akt, ki posega v njihov položaj, razlagalo kot trimesečni rok, katerega prekoračitev samodejno povzroči nepravčasnost tožbe in zato njeno nedopustnost, ne da bi bilo sodišču Unije treba upoštevati okoliščine obravnavane zadeve.**
- 2. Navedena sodba Splošnega sodišča Evropske unije se razveljavi.**
- 3. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije.**

- 4. Oscar Orlando Arango Jaramillo in 34 drugih uslužbencev Evropske investicijske banke, katerih imena so naštet na začetku te sodbe, ter ta institucija, Portugalska republika in Evropska komisija nosijo svoje stroške postopka preveritve.**

Podpisi